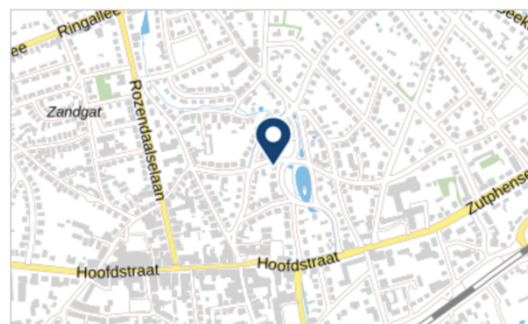

Villa Vijverberg
Vijverlaan 23, 6881 HL Velp

Monumentgegevens

Monumentnummer 519444
Inschrijving register 06 augustus 2001
Kadaster deel/nr 82950/177
Kadastrale aanduiding Velp Gelderland I 326

Vijverlaan 23, 6881 HL te Velp

Villa Vijverberg

Deze op de hoek van de Vijverlaan en de Prins Hendriklaan gelegen VILLA met TUINHEK naar ontwerp van J.W. TER BRUGGEN staat in het villapark Overbeek. De villa bevindt zich aan een kruising van een zestal wegen aan de noordzijde van de centrale vijver van het villapark. Het villapark Overbeek werd in 1901 aangelegd op het landgoed van het in de 18de eeuw na een brand herbouwde landhuis Overbeek. De barokke tuinaanleg was in 1800 vervangen door een park in landschapsstijl. Het landgoed werd in 1900 te koop aangeboden en op 21 juli 1901 werd het landgoed met huis verkocht voor f 150.000,-. De koper was de o.a. door W. Honig op 15 december 1900 opgerichte NV Villapark 'Overbeek'. Honig was een succesvol architect die in Velp en omgeving werkzaam was en middels het villapark tevens een manier zag om zijn praktijk uit te breiden. Honig was later o.a. gemeentopzichter en lid van de gemeenteraad en tevens in 1903 betrokken bij de aanleg van het villapark Schonnenberg. Het in de traditionele landschapsstijl uitgevoerde ontwerp werd gemaakt door de bekende landschapsarchitect Hugo A.C. Poortman (1858-1953) en was gebaseerd op de Hollandse villaparken zoals het door Springer ontworpen villapark Duin en Daal in Bloemendaal. Er werden vijf nieuwe wegen aangelegd en de gracht rond het huis werd vergraven tot een centrale waterpartij met watervalletjes, rots partijtjes en een eiland met muziektent. De oude bomen werden zoveel mogelijk gespaard. In de eerste drie meest succesvolle jaren werden de villa's in eigen beheer gebouwd en ontworpen door Honig. Later werden de villa's ook door andere architecten ontworpen. De vroegste bebouwing in het villapark kwam tot stand aan de Overbeeklaan en het begin van de Boulevard. Het huis Overbeek werd na een aantal mislukte pogingen om het landhuis te behouden als postkantoor of gemeentehuis in 1906 verkocht aan de bouwmaatschappij 'Westerkwartier' uit Amsterdam om gesloopt te worden. Door het terrein werd vervolgens een weg aangelegd die het in het verlengde lag van de Vijverlaan. De beeldbepalende villa werd in 1910 ontworpen in Overgangsarchitectuur waarbij sprake is van invloeden van de Neorenaissance, het Neo-Romaans (hoektoeren) en het Rationalisme.

Het pand wordt omgeven door een tuin, van de weg gescheiden door een HEKWERK. Omschrijving Het opvallende hoekpand heeft twee bouwlagen en is gebouwd op een nagenoeg rechthoekige plattegrond met verschillende uitspringende geveldelen. Het pand heeft een afgeplat schilddak gedekt met gesmoorde Muldenpannen met aan de voorzijde boven de topgevel een aangekapt zadeldak. Op het dak bevinden zich meerdere bakstenen schoorstenen. De gevels worden afgesloten door geprofileerde bakgoten op klossen. De vensters worden merendeels afgesloten door blinde segmentbogen met geboorte- en sluitstenen.

De VOORGEVEL is asymmetrisch ingedeeld en heeft links een twee vensterassen breed risalerend geveldeel met een recent herstellende topgevel, in het midden een twee

vensterassen breed geveldeel met de ingangspartij en rechts een veelhoekige hoektoren met spits en driehoekige gevelbekroningen. De hoek tussen de voorgevel en de linker zijgevel is afgeschuind en heeft zowel op de begane grond als de verdieping een venster met een enkelruits schuifraam dat op de begane grond een 3-ruits bovenlicht heeft en op de verdieping een 2-ruits bovenlicht. Aan de bovenzijde wordt deze gevel afgesloten door een bakstenen balustrade met rechthoekige openingen. Het door de topgevel afgesloten geveldeel heeft in iedere travee vensters met stolpramen en 3-ruits bovenlichten. Hierboven bevindt zich een belettering met de tekst "VIJVERBERG". In de geveltop bevinden zich drie gekoppelde vensters die afgesloten worden door blinde rondbogen met gepleisterde boogvelden. De topgevel heeft uitkragende schouders en wordt afgesloten door een gebogen fronton. Rechts hiervan bevindt zich het twee traveeën brede geveldeel waarin zich de ingang bevindt. Dit geveldeel heeft over de volle een breedte een balkon dat tussen het naar voren springende geveldeel links en de hoektoren rechts geplaatst is. De linker travee heeft een onder dit balkon gelegen ingangsportiek dat afgesloten wordt door een rondboog met geboortestenen en sluitstenen. De paneeldeur heeft een klein ruitje waarvoor een smeedijzeren rooster geplaatst is. Boven de deur bevindt zich een 3-ruits bovenlicht. Rechts hiervan bevinden zich dubbele tuindeuren met een 3-ruits bovenlicht en aan weerszijden persiennes. Het balkon van de verdieping is links ter hoogte van de ingang voorzien van een bakstenen balustrade met kruisvormige uitsparingen en is rechts voorzien van een houten balustrade. De verdieping heeft twee dubbele balkondeuren (rechts met aan weerszijden persiennes). In het boven- gelegen dakschild bevindt zich een dakkapel met een pilasteromlijsting, afgesloten door een fronton en voorzien van een 12-ruits raam. Het torengedeelte rechts in de gevel heeft vijf zichtbare zijden onder de dakrand en acht boven deze dakrand. De toren heeft driehoekige gevelbekroningen die afgesloten worden door een uitkragende bakstenen lijst die in de top van elke driehoek voorzien is van een bakstenen bekroning. De toren heeft een naaldspits gedekt met leien. De toren heeft in drie zijden twee boven elkaar geplaatste enkelruits schuiframen met 2-ruits bovenlichten. Ter hoogte van de zolderverdieping bevinden zich in twee zijden blinde vensters en in drie zijden een door een blinde rondboog afgesloten venster met een meerruits raam.

De LINKER ZIJGEVEL heeft uiterst links een eenlaags aanbouw met daarnaast een aanbouw van anderhalve bouwlaag met links een klein vierkant venster. De terugliggende midden travee heeft op de begane grond gekoppelde vensters met draairamen die door een smalle muur dam van elkaar gescheiden worden. De tussenverdieping heeft een tot een deur vergroot venster met een ervoor geplaatste moderne trap. Onder de gootlijst bevinden zich een gekoppelde 2-ruits ramen. Het vooruitspringende geveldeel rechts is blind en wordt afgesloten door een bakstenen balustrade met rechthoekige openingen.

De asymmetrisch ingedeelde ACHTERGEVEL heeft op de begane grond links een grote recht gesloten serre met balkon en aan de voorzijde dubbele tuindeuren. Rechts bevinden zich twee door een strek gesloten vensters voorzien van enkelruits schuiframen met 3-ruits bovenlichten. De verdieping heeft links dubbele balkondeuren met een 3-ruits bovenlicht. Het balkon heeft een tussen bakstenen hoekkolommen gevatte houten balustrade. Rechts bevinden zich twee vensters met ramen als op de begane grond. In de eenlaags aanbouw rechts bevinden zich een venster met een stolpraam en een opgeklampte houten deur.

De RECHTER ZIJGEVEL heeft twee vensterassen. In elke as bevindt zich zowel op de begane grond als op de verdieping een venster waarbij de begane grond vensters voorzien zijn van een T-schuifraam met een 3-ruits bovenlicht en de verdiepingsvensters voorzien zijn van stolpramen met 3-ruits bovenlichten. In het bovengelegen dakschild bevindt zich in het midden een dakkapel met een pilasteromlijsting en een frontonlijst. De dakkapel heeft een 12-ruits raam.

Het INTERIEUR bevat nog diverse waardevolle onderdelen uit de bouwtijd zoals onder meer een tocht pui met glas-in-lood uitgevoerd in de geometrische variant van de Art Nouveaux, kamers en suite met schuifdeuren, paneeldeuren met geprofileerde deuromlijstingen, een oorspronkelijk trappenhuis en diverse geornamenteerde stucplafonds uitgevoerd in een geometrische Art Nouveaux stijl alsmede een stucplafond op de verdieping met voorstellingen van vazen met bloemen. De tuin wordt van de weg gescheiden door een smeedijzeren HEKWERK (geometrische Art Nouveaux) met twee tussen baksten kolommen met gepleisterde of cementstenen bekroningen geplaatste, dubbele draaihekken.

Waardering: Architectuurhistorische waarden:

- Het pand vormt een bijzonder voorbeeld van een villa in de trant van de zogenaamde Overgangsarchitectuur uit de vroege twintigste eeuw waarin zowel sprake is van invloeden van de Neo-Renaissancestijl als van het weinig voorkomende Neo-Romaans als van Rationalistische invloeden.
- Het pand is van belang omwille van de hoogwaardige esthetische kwaliteiten van het ontwerp zoals deze tot uitdrukking komen in de (gaaf bewaarde) hoofdvorm, de rijke detaillering en zorgvuldige vormgeving, het materiaalgebruik en het grotendeels gaaf bewaarde interieur.

Stedenbouwkundige waarden :

- Het pand is zeer markant gelegen op de hoek van de Vijverlaan en de Prins Hendriklaan nabij de vijver van het door de belangrijke tuin- en landschapsarchitect Hugo Poortman ontworpen villapark Overbeek. Het pand, dat een essentieel onderdeel vormt van de bebouwing van dit villapark en als zodanig een ensemblewaarde heeft, is mede door de fraaie hoektoren van bijzondere betekenis voor het aanzien hiervan.

Cultuurhistorische waarden:

- Het pand is van belang als herkenbaar element uit een maatschappelijke ontwikkeling. Het pand is gebouwd als huisvesting van een nieuwe en kapitaalkrachtige vooral stedelijke elite, die zich bij voorkeur vestigde in kapitale villa's in ruim opgezette romantisch aangelegde villawijken. Het villapark Overbeek vormt het oudste en grootste villapark in de gemeente Rheden en de aanleg droeg ertoe bij dat het aanzien van het dorp en de sociale gelaagdheid van haar bevolking sterk veranderde.

Oorspronkelijke functies

Hoofdfunctie	Hoofdcategorie	Subcategorie	Functie
Ja	Woningen en woningbouwcomplexen	Woonhuis (K)	Woonhuis

Vijverberg (2012)

Foto: Michielverbeek © CC BY-SA 3.0 nl